

ሰናይ ጉርብትናን ሰላምን ዘይደልዩ ሓይልታት ባይታ ዘይምሃብ

ቅድሚ ጦርነት ኢትዮ-ኤርትራ መንግስቲ ኢትዮጵያ ሒዝዎ ዝነበረ መርገጺ ኣብ ጉዳይ ኤርትራ ኣብ ሓባራዊ ረብሓ ክልቲኡ ሃገራት ዝተመርኮሰ ከምዝነበረ'ኳ እንተተሓበረ ብተግባር ግን ናይ ሻዕብያ ፖለቲካውን ኢኮኖሚያዊን ረብሓ ብዝለዓለ ደረጃ ዘረጋግጽ ከምዝነበረ ጸሓይ ዝወቐዎ ሓቂ እዩ። ንኣብነት ንውሰድ። መንግስቲ ኤርትራ ኣብ ኢትዮጵያ ዝነበሩ ናይ መንግስቲ ኤርትራ ተቋወምቲ ከይንቀሳቀሱ መንግስቲ ኢትዮጵያ ዓቢ ግደ ተጻዊቱ እዩ። በቁጠባ መዳይ እውን እንተኾነ ብሕጋውን ዘይሕጋውን ሓለፋ ረብሓ ይርኽቡ ምንባሮም ብዙሕ ግዜ ተገለጹ እዩ። በመሰረቱ ናይ መንግስቲ ኢትዮጵያ ብተደጋጋሚ ከምዝገለጸ ዝሓለፈ በሰላ ንምሕዋይን ሰናይ ጉርብትና ንምፍጣርን ከምዝነበረ ኩሉና ኣይንስሕቶን። ኮይኑ ግን ነዚ ሰናይ ተግባር ናይ መንግስቲ ኢትዮጵያ ከም ድኽመት ብምውሳድን እዚ ኣጋጣሚ ብምምዝማዝን ኣብ ልዕሊ ኢትዮያን ህዝባን ብፍላይ ድማ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ እዚ ዘይበሃል ብደል ፈጸሙ እዩ። ድሕሪ ውድቅት ደርጊ ብኣሸሓት ዝቐጸሩ ኢትዮጵያውያን ብዘይ ድልዩቶም እሞ ከኣ ዕድመ ልክዖም ዘጥረይዎ ንብረት ብምምንዛዕ ብጸርፍን ብበትርን እናጋፍዑ ወርቂ ካብ ክሳድ ደቂ ኣንስትዮ እናመንዘዑ ወርቂ ስኖም ከይተረፈ እናሕደጉ እንትባረሩ መንግስቲ ኢትዮጵያ 'ዓዲም እዩ ምንም ክንገብሮም ኣይንኸእልን' ካብ ምባል ሓለፋ ዝወሰዱ ዋላ ሓንቲ ስጉምቲ ኣይነበረን። ኾይኑ ግን ሰላምን ሰናይ ጉርብትናን ብናይ ሓደ ወገን ድልዩትን ጸዕሪን ከምዘይ መጽእ ርዱእ እኳ እንተነበረ ካባኡ ንላዕሊ መማረጺ እውን ዝነበረ ኣይመስልን። ከም ሳዕቤኑ እውን መንግስቲ ኤርትራ ብሃንደበት ወራር ብምፍጻም ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኢትዮጵያ ከበድ ዕንወት ኣብጸሑ። ብሰንኪ ናይ መንግስቲ ኤርትራ ዘይብሱል ወይ ዘይምዕሩይ ኣመራርሓ ክዓ ክሳብ ሕዚ ኣብ ዕንክሊል ንርከብ። መንግስቲ ኤርትራ ብባህሪኡ ትዕቢተኛን ኢዲሞክራሲያዊ ምኅኑ ካብ ዝምስረት ክሳብ ሕዚ ዝገብሮም ዘሎ ተግባራት ሪኢኻ ምፍራድ እኹል ይመስለኒ። ኣብ ክንዲ ንሰላምን ንሰናይ ጉርብትናን ምስራሕ ዕድመ ስልጣኑ ንምንዋሕ ኣብ ሞንጎ ክልቲኡ ህዝቢ ቅርሕንቲ ንምፍጣር ለይቲን ቀትርን ይሰርሕ ኣሎ። ኣብ ሞንጎ ህዝቢ እርትራን ኢትዮጵያን ጥራሕ ከይተሓጸረ ኣብ ሞንጎ ህዝብታት ኢትዮጵያ ጽልኢ ንምፍጣር ብፍላይ ድማ ንህዝቢ ትግራይ ዕላማ ብምግባር ድቃስ ሲኢኑ የዕነይንይ'ሎ። ናይ ዶብ ሽግር ብቐሊሉ ኣብ ጠረጴዛ ክፍታሕ ኣብ ክንድምጽዓር ንሓዋሩ ኣብ ክልቲኡ ሕዝቢ ሰላም ከምዘይመጽእ ስርሓይ ኢሉ ተታሓሒዝዎ ይርከብ።

ሕዚ ናይ ጉዳይ ኢትዮ-ኤርትራ ብሰንኪ ጉዕዞይ ኣመራርሓ ኤርትራ ኣዝዩ ተሓላቢኩ እዩ። ንመብሓሕትኡ ኤርትራዊ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኢትዮጵያ ብፍላይ ድማ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ዓቢ ጽሊኢት ንኸሕድር ለይትን ቀትርን ይሰርሕ ኣሎ። እዚ ድማ ወያነ መጽኻ እንዳበለ ዕድመ ስልጣኑ ንምንዋሕ ክብል ናብ ኣዝዩ ዘይተደላይ ኣንፈት የምርሕ ከምዘሎ ዕለተ-ዕለት ዝነዝሕዎ ዘለዉ ፕሮፖጋንዳ ምስክር እዩ። ዳርጋ መብሓሕትኡ ኤርትራዊ እውን በዚ ናይ ዘይሓፍነታዊ ፕሮፖጋንዳ ዝተመረዘ እዩ ዝመስል። ይኹን ደኣምበር ዕምሪ ስልጣኑስ ባዕሉ ብዝጸሕተራ ነገር እናሓጸረት እዩ። እንደሕር ድኣ ኩነታት ከምዚ ዘለዎ ቀጸሉ ከኣ ኣብ ኤርትራ ንሱን ሰይቦቱን ጥራሕ ከም ዝተርፍ ሽመልባ ምስክር እዩ።

ድሕሪ ውድቅት ናይዚ ፋሉል ስርዓት ኤርትራ እንታይ ዓይነት ስርዓት ከምዝተከል ምግማቱ ኣጸጋሚ እዩ። ዝኾነ ኾይኑ ግን ንሰላምን ንሰናይ ጉርብትናን ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ዘየእቱን ነዚ ተፈጠሩ ዘሎ ናይ ዶብ ሽግር ብልዝብ ክፈትሕ ቅሩብ ዝኾነን መንግስቲ ንኸምስረት ናይ ክልቲኦም ህዝብታት ትምኒት ይመስለኒ። ኾይኑ ግን ነዚ ሰናይ ጉርብትናን ኣብ መትከል ዝተመስረተ ናይ ክልቲኡ ህዝቢ ረብሓ ዘርጋግጽ ርክብ ክምስርቱ ዝደልዩ ተቋወምቲ ኣዝዮም ውሕዳት እዮም። እቶም ሽሞምን ተግባራቶምን ተቐጽላ ናይ ሻዕብያ ዝኾኑ ከምኒ ኤርትራዊ

ዲሞክራሲያዊ ፓርቲ(EDP) ካላትን ገጽ መንግስቲ ኢትዮጵያ አየርላይን፣ ወያነ እንተሎ ኢትዮጵያ አይንረግጸን ምስ ዝብሉ መርዚ ናይ ሻዕብያ ዘስከሮም ሰናይ ጉርብትናን ሰላምን ክህሉ እዩ ማለት ካልኣይ ግርህና እዩ ዝኸውን። እቲ ተፈጠሩ ዘሎ ናይ ዶብ ውጥጥ መንግስቲ ሻዕብያ ምስወደቐ ብሰላማዊ መንገዲ ክፍታሕ ይኸእል እዩ እልካ ምሕሳብ ካብ ተስፋ ዝሓለፈ ኣይኮንን። ምክንያቱ እቶም ጽረ-ኢትዮጵያ ዝኾኑ ተቋሙቲ ዝሓሸ ናይ ህዝቢ ድጋፍ ዘለዎም እዮም ዝመስሉ። ምክንያቱ ኸኣ እቲ መርዚ ናይ ሻዕብያ ኣብ መብዛሕትኡ እቲ ኤርትራዊ ስለ ዝሰረጸ እዩ። ገለ ተቋሙቲን ደገፍቶምን እቲ ናይ ኣልጀርስ ስምምዕ ቀያዳይን ናይ መወዳእታን ስለ ዝኾነ ዝርርብ ኣየድልን ብዘይ ውዓል ሕደር ይተግበር ይብሉ። ነዚ መበሊኦም ክልተ ምክንያት ክወሃቦ ይከኣል። እቲ ሓደን ቀንድን መበገሲኡ ዝተፈላለዩ ዝኾነ ሕዳር ጽልኢት ኣብ ኢትዮጵያን ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ኢትዮጵያን ስለ ዘለዎም እዩ ። እቲ ካልኣይ ምክንያት ከኣ ህዝቢ ኤርትራ ከምኡ እንተይልና እዩ ክድግፈናን ዝፈትወልናን ብዝብል ዘይሓላፍነታውን ሕሱርን ኣተሓሳስባ እዩ። እዚ ከኣ ነቲ ናይ ሻዕብያ ' ናይ ወያነ ዑሳባትን ንነጻነትና ኣሕሊፎም ዝህቡን እዮም' ኢሉ ንህዝቢ ኤርትራ ዝዘርግሑ ፕሮፓጋንዳ ከም ግብረ-መልሲ ዝጥቀሙ ስትራተጂ እዩ ። ብመሰረቱ እቲ ስምምዕ ኣብ ናይ ክልቲኤን ሰናይ ድልየት ዝተመስረተን ማንም ሳልሳይ ወገን ንትግባረኡ ከገድደን ከምዘይክእል ዝተገንዘብዎ ኣይመስሉን። እታ ሓንቲ ናይ ሻዕብያ ደርፊ ጥራሕ እዮም ዝደርፉ። እዚ ዘርእይና ክንደየናይ ናይ ሻዕብያ ' ናይ መወዳእታን ቀያድን' ዝብል ፖሊሲ ትግባረ ምሕንጻጽ ዶብ ኣብ መብዛሕትኦም ተቋሙቲ ከይተረፈ ይልፍለፍ ከም ዘሎ ምስትውዓል ኣገዳሲ ይመስለኒ። ተጽግብካይ ቅጫስ ኣብ ሞገሳ ትፍለጥ ከም ዝብሃል ድሕሪ ውድቀት ሻዕብያውን እዞም ገጽ ኢትዮጵያ(ወያነ) ኣይተርኡይና ዝብሉ ዘለዉ ተቐጽላ ናይ ሻዕብያ ዝኾኑ ተቋሙቲ ኤርትራውያን ጽባሕ ንግሆ ኣንጻር ኢትዮጵያ ከም ዝሰብኩ ምግማት ኣየሸግርን።

ስለዚ መንግስቲ ኢትዮጵያ ዝገብሮ ዝኾነ ዓይነት ምትሕግጋዝ ካብ ሕሉፍ ምምሃር ኣድላዩ ኮይኑ ይስምዓኒ። ካብ ክሳይይስ ክሳይ ወድነይ ከም ዝብሃል ኣንጻር ኢትዮጵያ ዝንቀሳቐሱ ዘለዉ ንምዕጋትውን ኣድላይ ዘብል ስጉምቲ ካብ ምውሳድ ክቁጠብ የብሉን። ምስ እቶም ካብ ልዩም ንሰላምን ሰናይ ጉርብትናን ዝሰርሑ ዘለዉ ተቋሙቲ ኣድላይ ዘበለ ሓገዝ ኩሉ ክግበረሎም ይግባእ። እዞም ኣንጻር ኢትዮጵያ ዝኾኑ ኤርትራውያን ተቋሙቲ ግን ፈጺሞም ባይታ ክረኽቡ ኣይግበኦምን ። እዞም ገጽ ኢትዮጵያ አየርላይን ዝብሉ ኤርትራውያን ተቋሙቲ ካብ ሻዕብያ ብምንታይ ይፍለዩ? ንምንታይ ከ ካልኣይ ሻዕብያ ንክፍጠር ዕድል ንህቦም? እዚ ንካልኣይ ግዜ ክንግራህ ኣይግባእን። ካብ ኩናት ናብ ኩናት ካብ ውጥጥ ናብ ውጥጥ ከይኾን ነገር ከይሳዕረረ ጌና እንከሎ ክሕሰበሉ ይግባእ ። ሰላም ክኸልኣካ እናተወደበን እናገበለን ሸለል ምባል ሳዕቤኑ ሓደግኛ ክኸውን ከምዝኸእል ምስትውዓል የድሊ።

ሳሙኤል

ካብ ስዊትዘርላንድ